

Kevään 2020 kehysriihi pähkinänkuoressa

Kuntatalouden näkökulma. Nostoja hallituksen
kehysriihitiedoitteesta 8.4.2020

@MinnaPunakallio, pääekonomisti 9.4.2020

**“Kehysriihi keskittyi
koronapandemian
vaikutusten
lieventämiseen.”**

Kevään julkisen talouden suunnitelma 2021-2024 on teknisluonteinen.

- Kevään kehysriihi keskittyi akuuttiin koronakriisiin. Julkisen talouden suunnitelma on teknisluonteinen = ei uusia merkittäviä poliittisia päätöksiä
- Suunnitelman on sisällytetty kuitenkin vanhuspalvelulain hoivahenkilöstön mitoitusta koskevan hallituksen esityksen määrärahavaikutukset.
- Lisäksi kehykseen hyväksytty joitakin uusia lisäpanostuksia. Näiden suuruus on esimerkiksi vuotta 2021 koskien noin 100 miljoonaa euroa, pääpainon ollessa määräaikaisissa lisäyksissä.
  - Mm. kuntien ilmastotyön tukeminen 4 milj. euron hankerahoituksella
- Julkisen talouden suunnitelma ei sisällä vakausohjelmaa

Talouden näkymät kehysriihessä

Mikko Spolander ✓ @MikkoSpolander · 8. huhtik.
#talous kasvu niiaa syvään tänä vuonna. Loput @VMuutiset talousennusteesta julkistetaan torstaina 16.4. klo 11, kun #kehysriihi päätökset on ehditty viedä sisään ennusteeseen. Mukana myös vaihtoehtoinen skenaario. #koronavirus

Suomen talouskasvun arvioidaan supistuvan 5,5 prosenttia vuonna 2020. Arvion taustalla on oletus, että koronaan liittyvät rajoitustoimet kestävät 3 kuukautta

Hallitus käynnistää hallitusohjelmaan kirjatun poikkeusolojen mekanismin

Talous elpyy vuosien 2021 ja 2022 aikana

-5,5 %

**BKT:n määrän lasku
vuonna 2020**

Julkisen talouden näkymät

Valtion budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino, mrd. euroa

	2020, TA+ LTA	2021, JTS	2022, JTS	2023, JTS	2024, JTS
	I + LTAE II				
Tulot, pl. nettolainanotto	49,7	54,3	54,6	55,2	56,4
Menot	62,4	61,0	61,9	62,9	63,8
Alijäämä	-12,7	-6,7	-7,3	-7,6	-7,4

- Talouskasvun supistuminen ja rajoitustoimet pienentävät niin ansioista ja omaisuustuloista, yhteisöiltä kuin kulutuksesta perittäviä verotuloja. Verotulot vuonna 2020 alenevat yhteensä 5,8 mrd. euroa
- Menoja vuonna 2020 kasvattavat mm. koronakriisin terveydellisten ja taloudellisten vaikutusten lieventämiseen kohdennetut menot, suhdanneluonteiset etuusmenot ja hävittäjähankinnat. Menolisäyksiä kohdennettu erityisesti yritystoiminnalle, eräisiin etuuksiin ja kunnille.
- Poikkeusolojen johdosta valtiontalouden menokehys ei rajoita vuotta 2020
- Yrittäjien sosiaaliturvaetuuksiin ja yritysten sosiaaliturvamaksujen väliaikaiset järjestelyt heikentävät sosiaaliturvarahastojen taloutta vuonna 2020.
- Valtionvelka kasvaa koko kehyskauden

Kuntien tukemisen yleisperiaatteet

- VM:n alustavan arvion mukaan kuntatalous heikkenee koronakriisin vuoksi 1,6-2 mrd. euroa
- Verojen maksulykkäyksen vuoksi kunnille osoitetaan 547 miljoonan euron korvaus vuonna 2020. Korvaus peritään takaisin vuonna 2021. Korvaus on siis kunta-valtiosuhteessa kustannusneutraali.
- Valtio on sitoutunut osallistumaan kunnille koronasta aiheutuvien menojen korvaamiseen, mutta koronakriisin vaikutusarviot kuntatalouteen tarkentuvat vuoden kuluessa. Sen vuoksi kuntien tukea on päätetty vaiheistaa.
- Toukokuun kolmannessa lisätalousarviossa kunnille myönnettävän tuen mittaluokka on yhteensä vähintään miljardi euroa.
- Koronakriisin vaikutusarvioita kuntiin tarkennetaan myöhemmissä lisätalousarvioissa ja elokuun 2020 budjettiriihessä
- Kuntien erilaisuuden vuoksi kunnille myönnettävä tukikokonaisuus tulee koostumaan eri toimenpiteistä

Kuntien tukeminen: 1. vaihe

(Vuoden 2020 toinen lisätalousarvio, joka annettiin eduskunnalle 9.4.2020)

- Verotuksen maksujärjestelyistä väliaikaisesti kunnille aiheutuvia kunnallis-, yhteisö-, ja kiinteistöverotulojen viivästymisiä tasataan. Kuntien verotulojen arvioidaan tippuvan maksulykkäysten vuoksi 547 milj. euroa. Summa lisätään valtionosuuksiin vuonna 2020, mutta peritään takaisin vuonna 2021
- OKM:lle 40 miljoonan euron lisärahoitus kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön toimijoiden tukemiseksi
- Kunnille myönnetään 150 miljoonan euroa valtionavustusta yksityisrittäjien maksuvalmiuden tukemista varten.
- Huoltovarmuuskeskukselle osoitetaan 600 miljoonaa euroa suojarusteiden, laitteiden ja lääkkeiden hankintaan.
- Muutamia pienempiä määrärahalisäyksiä mm. sähköisiin asiakastietojärjestelmiin

Kuntien tukeminen: 2. vaihe

Vuoden 2020 kolmas lisätalousarvio, annetaan eduskunnalle 28.5.2020

- Toimenpiteiden mittaluokka on yhteensä vähintään miljardi euroa
- Valtio korvaa suoraan sairaanhoitopiireille koronakriisin aiheuttamat lisäkustannukset valtionavustuksella (mm. tehohoito).
- Kuntien yhteisöveron jako-osuutta korotetaan määräaikaisesti vuodelle 2020. Yksittäisten kuntien jako-osuudet eivät muutu.
- Peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan määräajaksi loppuvuodelle 2020. Korotus voidaan kohdentaa tasasuuruuisena asukasta kohden tai kunnallisverotuoton menetysten suhteessa.
- Harkinnanvaraista valtionosuutta korotetaan. Tuen myöntämisessä voidaan huomioida koronaepidemiasta aiheutuneet vaikutukset. Hakuprosessi ja maksatus syksyllä 2020.

Muuta

- Kriisikuntamenettelyn käynnistäminen on valtiovarainministeriön harkinnassa. Hallitus on sitoutunut siihen, että koronakriisin vaikutukset kriisikuntamenettelyyn ja kuntien alijäämän kattamisvelvollisuuteen huomioidaan.
- Hallitus käy budjettiriiheen 2020 mennessä läpi näkymän kuntatalouden tulevaisuudesta sekä samassa yhteydessä tarkastelee kuntien tehtävät ja velvoitteet.
- Myös talouspolitiikan kokonaisuudesta linjataan budjettiriihessä elokuussa 2020.

Kehysriihen kuntatalouden tukipaketti (8.4.2020)

Kuntatalouden tukeminen koronakriisissä

Vuoteen 2020 kohdistuvat tukitoimet

Ensimmäinen vaihe (II LTAE 2020)

Verotulojen viivästyminen vähentää kuntien verotuloja 547 milj. eurolla. Tämä kompensoidaan kunnille vuonna 2020, muuta vähennetään vuoden 2021 valtionavusta.

→ Ei todellista, kuntataloutta pitkällä aikavälillä vahvistavaa vaikutusta.

- Arviot vaikutuksista tarkentuvat vuoden kuluessa.
- Kuntien tukia ja tukemiseen liittyvää päätöksentekoa vaiheistetaan.
- Vuotta 2021 koskevista toimenpiteistä päätetään vuoden 2021 talousarvioprosessin yhteydessä.

Toinen vaihe (III LTAE 2020)

1. Valtio korvaa suoraan sairaanhoitopiireille **koronakriisin aiheuttamat lisäkustannukset** valtionavustuksella.
2. Kuntien **yhteisöveron jako-osuutta korotetaan** määräaikaisesti vuodelle 2020.
3. Peruspalvelujen **valtionosuutta korotetaan** määräajaksi v. 2020.
4. Harkinnanvaraista valtionosuutta korotetaan.

**KAIKKI
KUSTAN-
NUKSET?**

→ Mittaluokka yhteensä
vähintään miljardi euroa

Tiedote, 8.4.2020

[På svenska](#)

Kuntakentän hätähuuto kuultiin kehysriihessä - uusiin tehtäviin suhtauduttava pidättyväisesti

Kuntaliitto on tyytyväinen siihen, että valtio kuuli kehysriihessä kuntien ja kaupunkien hädän ja jakaa koronakriisistä aiheutuvaa taakkaa. Kehysriihessä sovittu kuntien tukipaketti lieventää kuntatalouden akuuttia kriisiä. On tärkeää, että nyt tehtyjä linjauksia kyetään pian konkretisoimaan, jotta vaikutukset on arvioitavissa myös kuntatasolla. Epidemia kohtelee kuntia eri tavalla, ja siksi myös kohdentaminen on suunniteltava tarkkaan.

KUNTA LIITTO